

УДК [351.74:378.6] (477)

Н. В. КОЛОМОЄЦЬ,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права і процесу факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4623-610X>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

В статті наголошується на важливості підготовки фахівців для органів Національної поліції у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання. Висновки супроводжуються аналітичними та статистичними даними.

Ключові слова: *фахівець, вищий навчальний заклад із специфічними умовами навчання, підготовка.*

Навчальний заклад є осередком здобуття освіти, установою, де людина отримує загальні знання, вміння та навички, необхідні для її життєдіяльності. Відповідно, вищий освітній заклад дає можливість примножити, покращити та удосконалити вже отримані знання, спираючись на конкретну сферу суспільних відносин. Так, кожний вищий навчальний заклад залежно від спрямованості має свою мету та завдання, які покладає на нього держава.

В умовах сьогодення ефективне виконання завдань, покладених на органи Національної поліції, вимагає підвищення якості підготовки фахівців, подальшого

вдосконалення відомчої освіти як складової національної освіти та визначення концептуальних засад проведення її структурної перебудови.

Перші кроки на шляху до професіоналізму правоохоронців здійснюються у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання. Вища освіта є тим джерелом, яке збагачує майбутнього фахівця вкрай необхідними знаннями, в першу чергу, щодо сучасних методів розкриття особистісного потенціалу, а вже потім досягнення вершин професійного самовдосконалення. Тому важливим завданням сьогодні стає розроблення системи професійної освіти, яка б забезпечувала готовність працівників до виконання найскладніших службових завдань, які стоять на сьогоднішній день перед Національною поліцією України.

Підготовка висококваліфікованих спеціалістів для роботи в правоохоронних органах є одним із найактуальніших та найважливіших завдань, що стоять перед науково-педагогічним складом відомчих закладів освіти. Це, у свою чергу, зумовлює особливі вимоги та завдання щодо організації та здійснення як навчального процесу в цілому, так і проведення занять з конкретної дисципліни. Однією з таких вимог є використання в цьому процесі сучасних прогресивних методик викладання, вдосконалення форм та методів проведення занять, спрямованих на прищеплення студентам та курсантам навичок та умінь вирішення практичних завдань [1, с. 120].

Дуже слушним, в контексті викладеного, стало вибіркове анонімне соціологічне опитування курсантів вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України, яке проводилося в межах дослідження на виконання доручення Міністра внутрішніх справ України від 03.06.2015 р. № 23312/Ав з метою покращення стану діяльності правоохоронних органів та вироблення перспектив їх реформування.

Вказане дослідження проводилося/тривало протягом жовтня місяця 2015 року в п'яти вищих навчальних закладах, а саме: Національній академії внутрішніх справ (НАВС), Харківському національному університеті внутрішніх справ (ХНУВС), Одеському державному університеті внутрішніх справ (ОДУВС), Львівському державному університеті внутрішніх справ (ЛДУВС) та Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ (ДДУВС) згідно з розробленими квотними планами, які відбивали питому вагу загальної чисельності курсантів старших курсів зазначених навчальних закладів. Анкета охоплювала чотири змістовні блоки:

1. загальна оцінка професійної складової та навчання у вищих навчальних закладах МВС;
2. мотиваційна складова та суб'єктивна задоволеність діяльністю й окремими її складовими, професійні плани;
3. суб'єктивна оцінка реформ та очікувань від них;
4. соціально-демографічні ознаки [2, с. 15].

Важливими є відповіді курсантів щодо оцінки якості освіти, яку надають вищі навчальні заклади системи МВС. Так 45,1% – вважають, що якість освіти висока, а 37,2% – вважають її скоріше високою, ніж середньою. Дуже низькою вона є для 0,4%, скоріше низькою для 1,7%, а середньою – для 15,6%. (рис. 1).

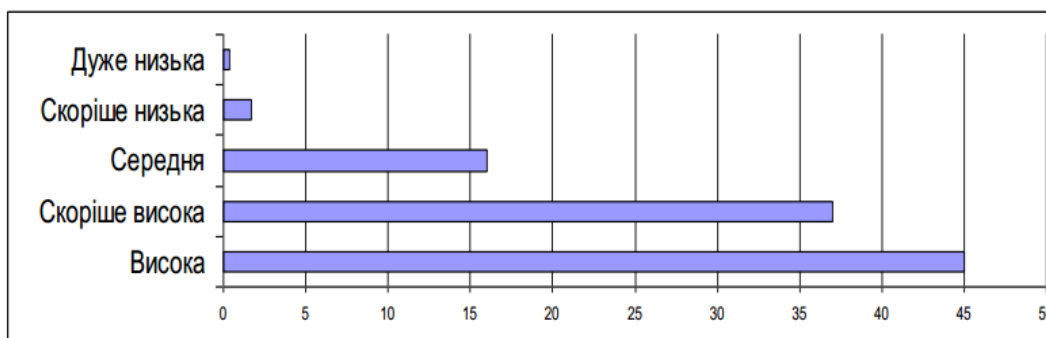

Рис. 1. Власна оцінка якості освіти, яку курсанти здобувають у ВНЗ, %.

Найбільш значимими напрямками (дисциплінами), за якими курсанти хотіли б додатково збагатити свої знання під час навчання стали:

- кримінальне право та кримінальний процес – 53,4%;
- вогнева підготовка – 44,4%;
- рукопашний бій – 36,5%;
- водійська майстерність 32,1%;
- оперативно розшукова діяльність – 30,9%.

Інші напрями отримали менше 30% виборів та розподілилися відповідно до відсоткового порядку: криміналістика – 26,2%, іноземна мова – 26,2%, тактико-спеціальна підготовка – 24,9%, психологічні вміння та навички спілкування – 24,9%, адміністративне право та адміністративний процес – 17,0%, цивільне право та цивільний процес – 12,0% та долікарська допомога – 11,6% виборів (рис. 2).

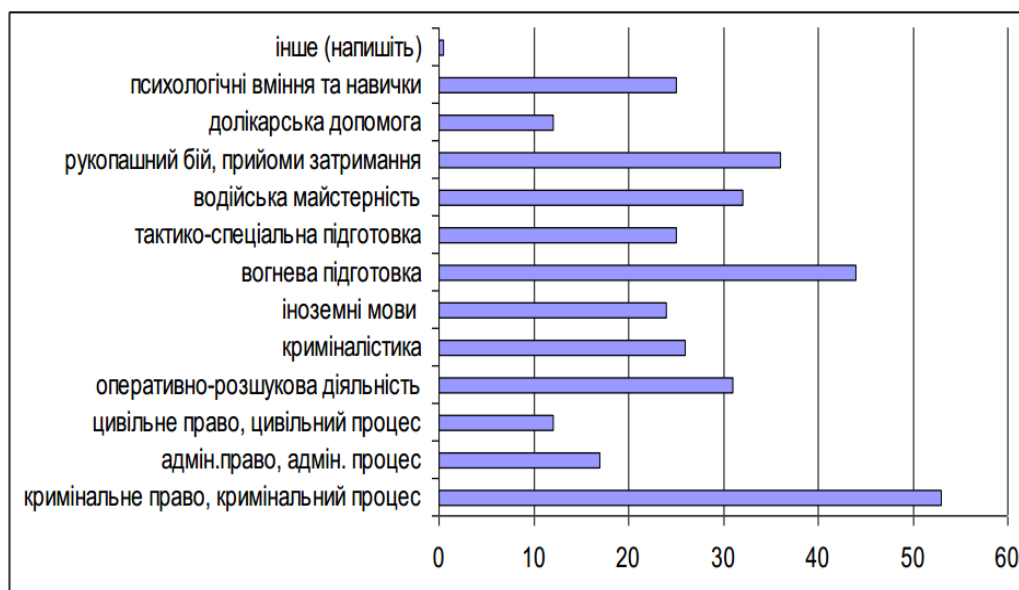

Рис. 2. Напрями збагачення знань на думку курсантів, %.

Логічним з попереднім питанням є зв'язок відповідей щодо задоволеності якістю навчально-виховного процесу. Більшість половини респондентів 55,4% – задоволені якістю навчально-виховного процесу; 30,2% – скоріше задоволені відповідною роботою, ніж незадоволені; 8,5% – не змогли визначитись чи задовольняє їх організація відповідного процесу, чи ні. Негативну відповідь та відповідно незадоволеність якістю навчально-виховного процесу надали 2% опитаних, а ще 3,9% – вказали, що скоріше незадоволені відповідною діяльністю (рис. 3).

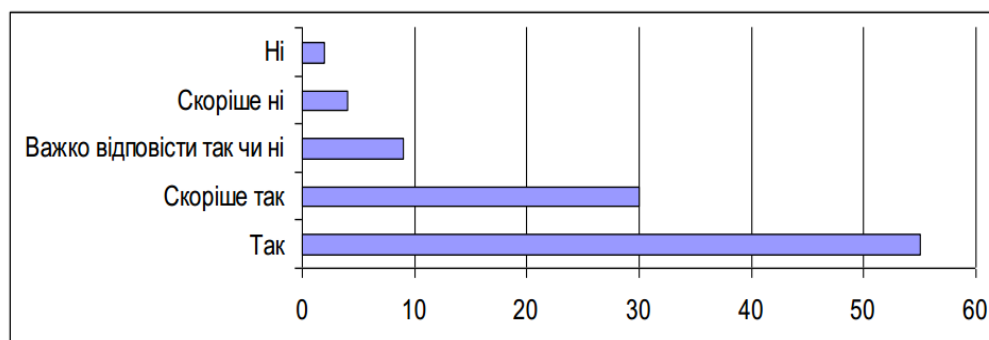

Рис. 3. Задоволеність навчально-виховним процесом, %.

Та, незважаючи на такі показники, досить часто спостерігаються нарікання з боку практичних підрозділів на недостатню підготовленість молодих фахівців та їх адаптованість до професійної діяльності. Дані зауваження слід розглядати критично, оскільки практична підготовка здійснюється на всіх курсах навчання і завершується стажуванням на посаді, тому практичну підготовку забезпечують самі службові підрозділи. Відтак, вони повинні уважніше ставитися до наставництва та введення майбутніх фахівців у сферу практичної правоохоронної роботи. Оскільки, повертаючись до того ж дослідження, 55,7% респондентів зазначила, що обрали навчання у відомчому закладі освіти через якість освітніх послуг та загальну престижність з-поміж інших навчальних закладів системи освіти України – 43%.

Тому все більшого значення набуває необхідність удосконалення саме організаційно-правового забезпечення та супроводження навчального процесу. Зважаючи на досягнення відомчої освіти існує необхідність у:

1. Доопрацюванні форм і методів проведення занять з послідовним підвищенням їх складності в умовах емоційної напруженості при вирішенні навчальних завдань;
2. Існує необхідність в ефективному вихованні та спрямуванні процесу навчання не лише на засвоєння знань і формування практичних навичок, а й на виховання у курсантів і слухачів професійних якостей;
3. Слід максимально впроваджувати в навчальний процес позитивний зарубіжний досвід підготовки фахівців, новітні технології навчання, накопичені здобутки та кращі вітчизняні освітні традиції;
4. Необхідно удосконалювати практичну підготовку курсантів і слухачів, визначати напрями участі в процесі навчання практичних органів і підрозділів органів національної поліції та забезпечувати взаємодію навчальних закладів і комплектуючих підрозділів у підготовці фахівців.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Бірюкова В. В. Сучасні викладацькі технології в підготовці майбутніх правоохоронців / В. В. Бірюкова, І. В. Попов // Нормативно-правове забезпечення проходження служби в органах внутрішніх справ України: матеріали наук.-практ. конф., 5 берез. 2004 р. Х.: Вид-во НУВС, 2004. С. 120-122.
2. Науково-аналітичний огляд результатів соціологічного опитування працівників ОВС та слухачів вищих навчальних закладів ОВС у 2015 році [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.mvs.gov.ua/upload/file/soc_olog_chne_opituvannya_atestovanih_prac_vnik_v_m_l_c.pdf

Надійшла до редколегії 24.03.2017

**КОЛОМОЕЦ Н. В. ОРГАНИЗАЦИОННО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ
РЕГУЛИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ ДЛЯ
ОРГАНОВ НАЦИОНАЛЬНОЙ ПОЛИЦИИ УКРАИНЫ**

В статье подчеркивается важность подготовки специалистов для органов Национальной полиции в высших учебных заведениях со специфическими условиями обучения. Выводы сопровождаются аналитическими и статистическими данными.

Ключевые слова: *специалист, высшее учебное заведение со специфическими условиями обучения, подготовка.*

**KOLOMOIETS N. V. LEGAL BASES OF REGULATION OF THE SYSTEM OF
TRAINING SPECIALISTS FOR THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE**

The article stresses the importance of training the specialist of the National Police in higher educational establishments with specific learning conditions. Conclusions are accompanied by analytical and statistical data.

Keywords: *specialist, higher education institution with specific conditions of learning training.*